

رام - نهم شهریور

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- ۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- ۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- ۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

نهم شهریور

روز نهم شهریور سال ۵۹۷ هجری خورشیدی ناصرالدین ابوالمعالی محمد که با لقب ملک کامل شناخته می‌شد و عضوی از خاندان کردتبار ایوبی‌ها بود، در مصر به حکومت رسید (تصویر روبرو). هشت قرن بعد در ۱۲۵۵ سلطان مراد پنجم عزل شد و برادرش عبدالحمید دوم به خلافت رسید.

سی و یک سال بعد در روز یکشنبه نهم شهریور ۱۲۸۶ (۲۳ رجب ۱۳۲۵ق) جنازه‌ی اتابک رئیس الوزراء در میان ترس و وحشت و سردی خاص تشییع شد و

برای دفن به قم حمل گردید. جنازه در مقبره‌ای که اتابک قبلاً برای خود آماده کرده به خاک سپرده شد. در همین روز روزنامه انجمن ملی ولایتی گیلان توسط دبیرالملک انتشار یافت. سه سال بعد (۱۲۸۹) اسحاق خان مفخم الدوله که در آمریکا زندگی می‌کرد به صورت خودجوش و بی آن که از طرف دولت ماموریتی داشته باشد کارهای دیپلماتیک مربوط به ایران را بر عهده گرفت و اولین سفیر خودخوانده‌ی ایران در خارج از کشور شد. او از همان ابتدا شروع کرد به دادن گزارشهایی مرتب به وزارت خارجه و به همین خاطر به زودی جایگاهی که برای خود تعریف کرده بود از طرف دولت هم به رسمیت شمرده شد.

ده سال بعد، در روز چهارشنبه نهم شهریور سال ۱۲۹۹ نریمان نریمانوف در باکو کنگره ملل شرق را با حضور ۱۸۹۱ نفر برگزار کرد. این کنگره یکی از بزرگترین گردهمایی‌های کمونیست‌های قلمرو ایران زمین بود و هم آغازگاه وابستگی و فرمانبری‌شان از دولت شوروی بود و هم در درون حزب کمونیست

شوروی قدرت‌نمایی‌ای سیاسی بود از طرف دار و دسته‌ی آذری‌ها به رهبری نریمانوف در برابر دار و دسته‌ی قفقازی‌ها به رهبری استالین.

عبدالحمید دوم

شریف امامی

اسحاق مفخم‌الدوله

نریمان نریمانوف

در دوران پهلوی دوم در این روز چند اتفاق ریز و درشت رخ داد: در ۱۳۳۴ در دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات تأسیس شد. در ۱۳۳۸ چاه شماره‌ی ۲۴ گچساران که از بزرگترین چاههای نفت جهان است به بهره برداری رسید. محصول این چاه به ۷۳۰۰ بشکه در روز می‌رسید. در ۱۳۳۹ اعضای انجمن مرکزی نظارت انتخابات تهران استعفا کردند و جمال اخوی رئیس انجمن گفت: چون مبارزات انتخاباتی از حد متعارف خارج شده بود انجمن بنابر مصالح کشور استعفا داد. در همین روز شاه به پیروی از افکار عمومی انتخابات دوره بیستم را خدشه‌دار اعلام کرد و گفت مصلحت این است که نمایندگان با استعفای دسته جمعی دست دولت را در انتخابات سالم و جدیدی باز بگذارند. در همین روز جعفر شریف امامی کابینه‌اش را معرفی کرد که در آن شخصیت‌هایی مانند دکتر جهان‌شاه صالح و دکتر محمود مهران و سرلشکر علی اکبر ضرغام و سپهبد مهدی‌قلی علوی مقدم و خسرو هدایت حضور داشتند. در ۱۳۷۵ هم سربازان صدام حسین شورش مردم اربیل را سرکوب کردند و این شهر را گرفتند و شهروندان کرد عراقی را به سختی کشتار کردند.

جسد آن نیکولز

پوستر نمایش اپرای سه پولی

هرمان فون هلمهولتز

این روز با چندین دسیسه‌ی سیاسی و مرگ و میر و به خصوص استقلال کشورهای نوبنیاد پیوند خورده است. در ۱۱۷۷ مردم ایرلند با کمک انقلابیون فرانسوی سر به شورش برداشتند و در مخالفت با انگلیسی‌ها جمهوری کوناخت را تشکیل دادند، در ۱۳۱۸ نازیها با ترتیب دادن یک حمله‌ی جعلی و نمایشی به ایستگاه رادیویی گلاویوتس بهانه‌ای برای حمله‌ی آلمان به لهستان فراهم آوردند و در ۱۳۲۴ حزب لیبرال استرالیا توسط روبرت منزیس تاسیس شد. در ۱۳۳۶ فدراسیون مالایی که امروز به کشور مالزی تبدیل شده از انگلستان استقلال یافت، در ۱۳۴۱ ترینیداد و توباگو مستقل شدند، و در ۱۳۷۰ قرقیزستان از شوروی جدا شد.

در نهم شهریور ۱۲۶۷ مری آن نیکولز اولین قربانی قاتل زنجیره‌ای مشهور -جک چاقوکش- به قتل رسید. این قاتل زنجیره‌ای که در لندن اغلب به زنان روسپی حمله می‌کرد، دست کم پنج تن را از پای در آورد و هویتش هرگز شناخته نشد. در ۱۳۷۶ هم پرنسس دینا و دوست پسر مصری‌اش عمادالدین محمد فاید در سانحه‌ی رانندگی کشته شدند.

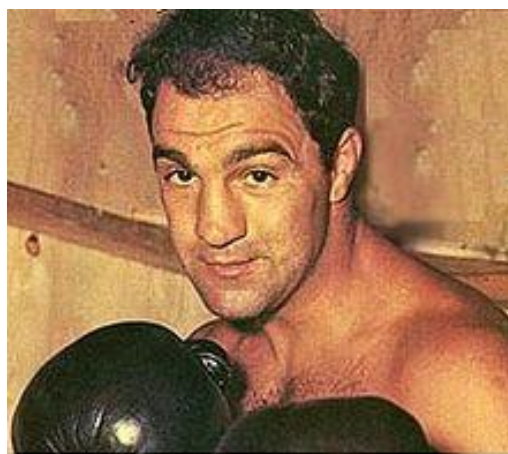
از زمهری رخدادهای فنی و فرهنگی این روز هم چند نمونه آن که در نهم شهریور ۱۲۷۴ کنت فردیناند زپلین هوانورد بالنی خود را همچون اختراعی به ثبت رساند، در ۱۳۰۷ برای اولین بار «اپرای سه پولی» برتولد برشت در برلین به نمایش در آمد، و در ۱۳۱۵ رادیو پراگ آغاز به کار کرد.

از میان زادگان این روز این نامها شهرت بیشتری دارند: کالیگولا امپراتور دیوانه‌ی روم (سال ۱۲ میلادی)، کومودوس امپراتور بدنام و خودشیفته‌ی رومی (۱۶۱ میلادی)، هرمان فون هلمهولتز فیزیکدان آلمانی (۱۲۰۰)، تایشو امپراتور ژاپن (۱۲۵۸) و سید حسن نصرالله رهبر حزب‌الله لبنان (۱۳۳۹).

در نهم شهریور سال ۱۷۳ هجری خورشیدی احمد بن محمد طائی سردار و دیوانسالار دولت عباسی درگذشت، جمال‌الدین محمد بن عبدالرزاق کاشانی فیلسوف و شاعر نامدار ایرانی هم در چهارشنبه نهم شهریور سال ۷۱۴ (۳ محرم ۷۳۶ق) فوت کرد. درگذشتگان نامدار دیگر این روز عبارتند از تئودورا امپراتریس روم شرقی (۴۳۵) که چون فرزندی نداشت سلسله‌ی مقدونی‌ها در این قلمرو منقرض شد، شارل بودلر شاعر فرانسوی (۱۲۴۶)، ویلهلم وونت (۱۲۹۹)، آندرئی ژدانف سیاستمدار و طراح سرکوب فرهنگی در شوروی (۱۳۲۷)، ژرژ براک نقاش و مجسمه‌ساز فرانسوی (۱۳۴۲)، راکی ماریانو بوکسور مشهور که فیلمهای راکي را از زندگی‌اش ساخته‌اند (۱۳۴۸)، و هنری مور مجسمه‌ساز (۱۳۶۵).

براک

راکی

ژدانف